

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำและหน้าที่ (๓)

ครูผู้สอน

ครูวิชุดา

กสินจงกล

ครูธีรสุด

ฉำทรัพย์

คำและหน้าที่ (๓)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนสามารถบอกความหมายของคำอุทานแต่ละชนิดได้
๒. นักเรียนสามารถจำแนกลักษณะการใช้คำอุทานได้
๓. นักเรียนนำคำอุทานมาใช้ในการเขียนนิทานได้
๔. นักเรียนเห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการเขียนสื่อสาร

ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

กิจกรรม

“ฟังให้ดี เพลงนี้มีอุทยาน”

เพลงดิ่งตัน

โอ้ใจเอ๋ย ทำไมหัวใจไม่หลาบจำ
ดิ่งตันจะรักเธออยู่ ทั้งที่รู้ว่าเขาไม่ใช่
แต่ยังจะรักเขาหมดหัวใจ ปล่อยเขาทำร้าย
ย่ำ ๆ ซ้ำ ๆ เต็มอยู่
โอ้ใจเอ๋ย ทำไมรักใครช่างง่ายดาย
ใจง่ายเกินไปไหมเธอโอ้ใจเอ๋ย โอ้ใจเอ๋ย
ทำไมเจ็บไม่จำ

เพลงไอ้โฮบางกอก

ไอ้โฮ นีหรือบางกอก
ผิดกับบ้านนอก
ตั้งหลายศอก หลายวา
รถราเล่นกันวุ่นวาย
มากกว่าฝูงควายฝูงวัวบ้านนา
ผู้คนเดินชนหัวไหล่
ไม่รู้ไปไหน เดินไปก็เดินมา

เพลงอ้าว

อ้าวเฮ้ย

ไม่เหมือนที่คุยกันไว้เนี่ยนา
ที่บอกว่าเธอจะเลือกเขาและไม่มีวันกลับมา

อ้าวเฮ้ย

อยากลื่นน้ำลายตัวเองดีกว่า
อย่ามาเสียเวลาร้องขออะไรที่เธอไม่มีวันได้คืน

เพลงลงใจ

โอ้ย เจ็บไปทั้งหัวใจทำไมยังทน
เริ่มใหม่อีกก็หนนะคนใจร้าย
ปวดไปทั้งหัวใจแทบเจียนตาย
ขาดเธอไม่ได้ เพราะฉันนั้นลงใจให้เธอ

เพลงเพลง

เอ๊ะ ๆ ใครกันที่ฟังเดินผ่าน แต่มองทางนั้น
เอ๊ะคนนี้ก็ดูดี ดู น่ารัก
เอ๊ะ ๆ เธอมองฉันเหมือนเธอห้วน ๆ
เธอบอกว่าฉัน นั้นไม่ดีไม่ควรทำ
ทำไมทำอย่างนั้น

ชวนคิด พินิจสาร

นักเรียนร่วมกันพิจารณาคำอุทาน
ที่ปรากฏในเพลงที่กำหนดให้ว่าใช้คำอุทาน
ใดและแสดงอารมณ์หรือความรู้สึกใด

เพลงดังกั้น

โ้ใจเอ้ย ทำไมหัวใจไม่หลาบจำ
ดังกั้นจะรักเธออยู่ ทั้งที่รู้ว่าเขาไม่ใช่
แต่ยังจะรักเขาหมดหัวใจ ปล่อยเขาทำร้าย
ย่ำ ๆ ซ้ำ ๆ เต็มอยู่
โ้ใจเอ้ย ทำไมรักใครช่างง่ายดาย
ใจง่ายเกินไปไหมเธอโ้ใจเอ้ย โ้ใจเอ้ย
ทำไมเจ็บไม่จำ

โ้ ! - ใช้ในความรำพึง
พรรณนา วังวอน
หรือปลอบ

เพลงไอ้โฮบางกอก

ไอ้โฮ นีหรือบางกอก
ผิดกับบ้านนอก
ตั้งหลายศอก หลายวา
รตราเล่นกันวุ่นวาย
มากกว่าฝูงควายฝูงวัวบ้านนา
ผู้คนเดินชนหัวไหล่
ไม่รู้ไปไหน เดินไปก็เดินมา

ไอ้โฮ ! - แสดงความ
ตกใจหรือประหลาดใจ

เพลงอ้าว

อ้าวเฮ้ย

ไม่เหมือนที่คุยกันไว้นี่นา

ที่บอกว่าเธอจะเลือกเขาและไม่มีวันกลับมา

อ้าวเฮ้ย

อยากลื่นน้ำลายตัวเองดีกว่า

อย่ามาเสียเวลาร้องขออะไรที่เธอไม่มีวันได้คืน

อ้าวเฮ้ย ! – คำที่เปล่ง
ออกมาเมื่อรู้สึกว่าจะไม่ตรง
กับที่มุ่งหมายคาดไว้

เพลงลงใจ

โอย เจ็บไปทั้งหัวใจทำไมยังทน
เริ่มใหม่อีกก็หนนะคนใจร้าย
ปวดไปทั้งหัวใจแทบเจียนตาย
ขาดเธอไม่ได้ เพราะฉันทันนั้นลงใจให้เธอ

โอย ! - แสดงความรู้สึก
เจ็บปวด หรือรู้สึก
ว่ามากยิ่งขึ้น

เพลงเพลง

เอ๊ะ ๆ ใครกันที่ฟังเดินผ่าน แต่มองทางนั้น

เอ๊ะ คนนี้ก็ดูดี ดู น่ารัก

เอ๊ะ ๆ เรอมองฉันเหมือนเธอห้วน ๆ

เธอบอกว่าฉัน นั้นไม่ดีไม่ควรทำ

ทำไมทำอย่างนั้น

เอ๊ะ ! - แสดงความฉงน
ไม่เข้าใจ หรือไม่พอใจ

คำถามชวนคิด

“นักเรียนคิดว่าคำอุทาน หมายถึงอะไร”

กิจกรรม

นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง “คำอุทาน”
จากนั้นสรุปความรู้ที่ได้ศึกษาร่วมกับเพื่อนในห้อง

ใบความรู้ที่ ๑๓ เรื่อง คำอุทาน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง รู้เลิศรสบสำหรับ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง คำและหน้าที่ (๓)
รายวิชา ภาษาไทย ๑ รหัสวิชา ท ๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

“คำอุทาน”

คำอุทาน คือ คำที่เปล่งออกมาเพื่อแสดงอารมณ์ แสดงความรู้สึกตกใจดีใจ แสดงความรู้สึกเจ็บปวด ทุกข์ทน หรือเพื่อแสดงเจตนาอย่างใดอย่างหนึ่งคำอุทาน เป็นคำกล่าวขึ้นต้นประโยค มักมีเครื่องหมายอัศเจรีย์ กำกับหลังคำอุทาน

ตัวอย่างคำอุทานแสดงความรู้สึก

ตกใจ	เช่น	ว้าย! โผล่มาเจียบ ๆ
แปลกใจ	เช่น	อ้าว! ไม่สนุกหรือก้อย
ดีใจ	เช่น	ไชโย! สอบเสร็จแล้ว
โล่งใจ	เช่น	เอ้อ! คอนเสิร์ตจบซะที
ห้าม	เช่น	จู้ ๆ! ก้อยอย่าเที่ยวว่าใครเขา

จากหนังสือวิธีภาษา
มัธยมศึกษาปีที่ ๑ หน้า ๑๓๐

ใบความรู้

ใบความรู้ เรื่อง คำอุทาน

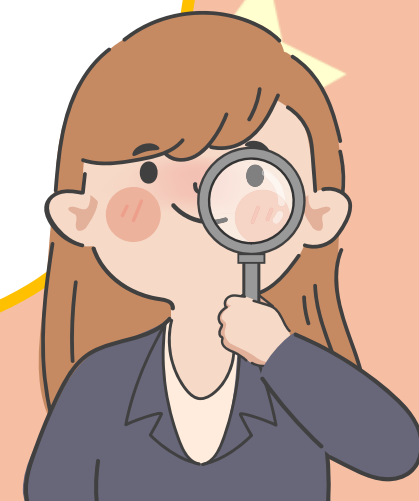

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

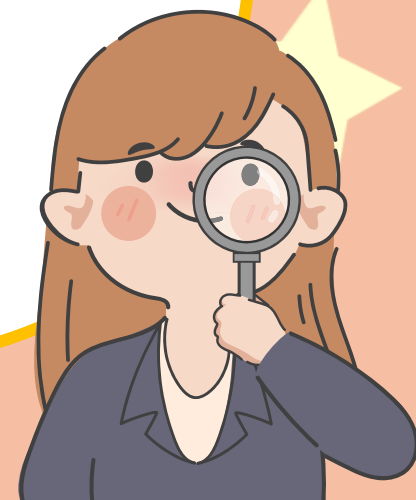
คำอุทาน

คือ คำที่เปล่งออกมาเพื่อแสดง
อารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ เช่น สะเทือนใจ
ตกใจ ดีใจ เห็นใจ ประหลาดใจ สงสาร
สงสัย เจ็บปวด เป็นต้น

คำอุทาน

คำอุทานมักปรากฏหน้าประโยค ใน
การเขียนมักมีเครื่องหมายอัศเจรีย์ (!)
กำกับหลังคำอุทานนั้น

คำอุทานแสดงอาการประหลาดใจ สงสัย

ตัวอย่าง

- **โห้โฮ !** วันนี้แต่งตัวสวยจัง
- **แม่เจ้าไว้ย !** ของราคาถูกลงมาก
- **เอ๊ะ !** ใครมายืนที่หน้าบ้านเรา

คำอุทานแสดงอาการตกใจ

ตัวอย่าง

- **ว้าย !** ช่วยด้วย
- **ตายจริง !** ลืมทานยาอีกแล้ว
- **คุณพระช่วย !** ลูกไปทำอะไรมา

คำอุทานแสดงอาการสงสาร เห็นใจ สะเทือนใจ

ตัวอย่าง

- โถ ! เจ้าโง่โง่ไม่น่าตายเลย
- อนิจจัง ! เพิ่งเจอกันเมื่อไม่นาน ไม่น่าอายุสั้นเลย
- โธ่ ! ไม่น่าเป็นเช่นนี้เลย

คำอุทานแสดงความดีใจ

ตัวอย่าง

- **เฮ้!** สอบภาษาไทยได้คะแนนเต็ม
- **ไชโย!** ทีมเราชนะแล้ว

คำอุทานแสดงอาการโกรธ

ตัวอย่าง

- **เหม่ !** พุดดีเข้าตัวตลอดเลยนะ
- **ชิชะ !** คนอะไรไม่ชอบช่วยงานเพื่อน

คำอุทานแสดงความเข้าใจ รับรู้

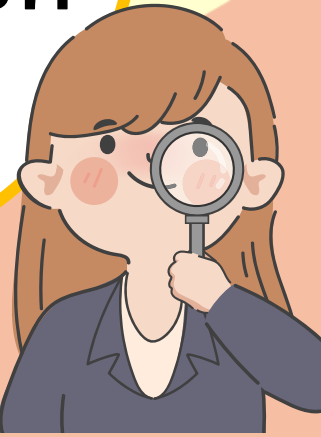
ตัวอย่าง

- **อ้อ!** เข้าใจแล้วฉันหาคำตอบอยู่ตั้งนาน
- **อ้อ!** แบบนี้เอง

คำอูทาน

คำอูทาน ทำให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านรู้ว่าผู้พูดหรือผู้เขียนมีความรู้สึกอย่างไร ในการพิจารณาความหมายของคำอูทานจึงต้องพิจารณาให้สัมพันธ์กับเนื้อความของประโยคที่ตามหลังคำอูทานนั้น ๆ

กิจกรรม การ์ดคำอุทาน

นักเรียนเลือกหยิบคำอุทานบนกระดาน คนละ ๑ คำ
จากนั้นนำคำอุทานที่ได้มาแต่งประโยคลงในการ์ดแต่ง
ประโยคที่ครูเตรียมไว้ให้ จากนั้นให้นักเรียนทุกคนอ่าน
ประโยคที่ตนเองแต่งให้เพื่อน ๆ และคุณครูฟัง

ประโยคที่แต่งได้...

กิจกรรม การ์ดคำอุทาน

นักเรียนนำเสนอคำอุทานที่แต่งประโยค
ลงในการ์ดคำอุทาน

ประโยคที่แต่งได้...

ลงมือทำ จดจำได้

นักเรียนจับกลุ่ม กลุ่มละ ๔ - ๕ คน จากนั้นให้นักเรียน
แต่ละกลุ่มทำใบงานเรื่อง “นิทานคำอูทาน”

ลงมือทำ จดจำได้

ให้นักเรียนแต่งนิทานโดยใช้คำอุทาน
จำนวน ๕ คำขึ้นไป และให้นักเรียนขีดเส้นใต้
คำอุทานที่ปรากฏในเนื้อเรื่อง

สรุป ความรู้

คำอุทาน คือ คำที่เปล่งออกมาเพื่อแสดง
อารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ เช่น สะเทือนใจ ตกใจ
ดีใจ เห็นใจ ประหลาดใจ สงสารสงสัย
เจ็บปวด เป็นต้น

คำถามชวนคิด

นักเรียนคิดว่าประโยชน์ของการเรียน
เรื่องคำอุทานคืออะไร และนักเรียนเคยใช้
คำอุทานในสถานการณ์ใดบ้าง

คำไหน ใช้ถูก

ขะมักเขม้น

ขมักเขม้น

ก. ตั้งใจทำอย่างรีบเร่งเพื่อให้แล้วเสร็จไป, ก้มหน้าก้มตาทำ

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ยลยินประสพการณ์ (๑)

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑